

FONS JOSEP MARIA OLIVERAS

**Acte d'acceptació del fons fotogràfic
13/10/2022**

Dossier de premsa

El dijous 13 d'octubre de 2022 a les 10.30, a la Sala Miquel Diumé de l'Ajuntament de Girona, tindrà lloc l'acte públic de donació del fons documental del fotògraf Josep Maria Oliveras.

BIOGRAFIA

Josep Maria Oliveras i Puig. Salt, 1956

Al llarg de la seva trajectòria professional ha destacat principalment com a fotògraf, però també ha realitzat treballs com a comissari d'exposicions, com a editor i creador de llibres de fotografia o en la realització de treballs de documentalisme gràfic per a nombroses exposicions i programes de TV de difusió cultural.

L'any 1979 comença a treballar professionalment en el camp de la fotografia de premsa i en la il·lustració fotogràfica de llibres i catàlegs d'art. El mateix any funda el Taller Fotogràfic Desalt, espai cultural on coordina nombroses exposicions i projectes fotogràfics. Posteriorment es trasllada a Mèxic i participa, a través del CONAFE, en la realització de materials audiovisuals en el marc del Programa Nacional de Alfabetització.

L'any 1986 resideix a París on treballa en diversos projectes per al grup editorial Casterman i La Sept ARTE TV. El 1988 realitza per a la productora IMA, el canal de televisió France 3 i La Sept, el treball de documentalisme fotogràfic per a la producció de 2 documentals d'història contemporània dirigits pel cineasta francès Patrick Le Gall: *I Trotsky revoluciones i II_Trotsky exilios*. El mateix any publica el llibre *Trotsky, México 1937-40* amb l'escriptor Alain Dugrand, i el professor i polític Pierre Broué de la Universitat de La Sorbonne, París.

Al llarg de la seva carrera ha publicat més d'una cinquantena de llibres fotogràfics, entre d'altres:

La Catedral de Girona (Ajuntament de Girona - Lunweg 2003)
Girona, Anatomia de la Ciutat Històrica (Ajuntament Girona - Lunweg 2003)
Arquitectures de l'Aigua (Ajuntament de Salt - Fàbrica de Gel 2003),
Torres Monsó, el Dret a Mirar (Fàbrica de Gel - Ajuntament Girona 2004)
Les Portes del Call (Ajuntament de Girona 2005)
Miralls amb Memòria (Casa de Cultura de Girona 2008)
Girona XXI segles (Ajuntament de Girona - Lunweg 2008)
El monestir de Sant Daniel (Ajuntament de Girona 2011)
Girona viatge-bagatge (Ajuntament de Girona - Fundació Abertis 2010)
Torres Monsó, una illa habitada (Diputació de Girona - Ajuntament de Girona 2012)
Les ales al Vidre (Edició llibre d'artista, La Fàbrica de Gel 2013)
El quadern de fil (Ajuntament de Salt - Diputació de Girona 2015)
Sobresalt (Ajuntament de Salt - Diputació de Girona 2019)
Salt, natura vs. paisatge (Ajuntament de Salt - Diputació de Girona 2021)

Les seves fotografies s'han pogut veure a multitud de sales, exposicions i festivals de fotografia, com ara El Setè Cel Salt, Llibreria Altaïr Barcelona, Museu D'Art Girona, Museu d'Història de la Ciutat Girona, Sales Municipals d'Exposició Girona, Carrefour des

Litteratures Europeennes d'Estrasburg France, Ateneo de Madrid, Almediterranea Almeria, Biennial Xavier Miserachs Palafrugell, Factoria Cultural Coma-Cros Salt, Palau Robert Barcelona, Visa Pour l'Image Perpinyà, Fundació Vila Casas Torroella de Montgrí, Casa de Cultura Girona, Arco Madrid, VII Biennial d'Art Girona 2013, Arts Santa Mònica Barcelona 2013, Centre Cultural Blanquerna Madrid. Bòlit_La Rambla Centre d'Art Contemporani Girona 2014, Espai dels Amics del Museu d'Art Girona 2016. Bòlit_Pou Rodó Centre d'Art Contemporani Girona 2021.

Ha estat artista convidat a presentar el seu documental *Arquitectures de l'aigua*, en el marc del festival de Cine ambiental voces, Colòmbia 2010, i artista convidat a realitzar el cartell oficial del Festival Internacional de Teatre Temporada Alta, 2013.

L'any 2019 va guanyar el concurs internacional de vídeo: *Parallel traces, presence at present*. Creative Europe Programme of the European Union, 2019.

L'any 2020 la Comissió d'Adquisicions del Pla Nacional de Fotografia de la Generalitat de Catalunya va aprovar la compra de 25 fotografies originals seves per a la Col·lecció Nacional de Fotografia.

www.jmoliveras.cat

CONTINGUT DEL FONS

- Negatius fotogràfics blanc i negre, format 135 mm, 120/6x7 cm, 9x12 cm.
  - 140.000 originals.
- Negatius fotogràfics color, format 135 mm, 120/6x7 cm, 9x12 cm.
  - 70.000 originals.
- Diapositives color, format 135 mm, 120/6x7 cm, 9x12 cm, i altres
  - 80.000 originals.
- DVD amb continguts de projectes professionals diversos
  - 200 caixes-estoig.
- Cintes de vídeo màster amb continguts de projectes professionals diversos
  - 100 hores.
- Còpies fotogràfiques sobre paper i contactes de reportatges.
  - 1.500 unitats
- Arxius digitals
  - 5 terabytes d'imatges digitals, vídeos i projectes editorials

EXPOSICIONS DE FOTOGRAFIA (1980-2021)

- 1980 **LACANDONIA**
Taller fotogràfic Desalt
- 1980 **TEMPS ERA TEMPS**
Biblioteca Pública de Salt
- 1980 **SALA LA GRILLERA**
Barcelona
- 1980 **LACANDONIA**
Llibreria Altaïr Barcelona
- 1981 **LES PLAGUES**
Llibreria El Setè Cel Salt
- 1984 **THE NEXT IN LINE**
Instituto Francés America Latina, IFAL- México
- 1988 **LA MIRADA QUIETA**
Ateneu de Salt
- 1988 **CAPITELLS**
Sala Fidel Aguilar Girona
- 1989 **LI PING MEI UN CHINOIS CHEZ LES APACHES**
Carrefour des Littératures Européennes, Strasbourg-France
- 1989 **TROTSKY REVOLUCION Y EXILIO**
Ateneo de Madrid
- 1990 **TROTSKY LA MIRADA LÚCIDA**
Llibreria Universitària 22 Girona
- 1990 **LA FOTOGRAFIA I EL PAISATGE**
Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya (COAC) (col·lectiva)
- 1990 **LI PING MEI UN XINÈS AMB ELS APATXES**
- 1991 **FOTOGRAFIES QUE FALSIFIQUEN LA HISTÒRIA** (amb A. Jaubert)
CARNET DE BALL
Sabadell, Sant Feliu de Guíxols, Palafrugell, Festa de Treball
Barcelona, CCM - Imatge i Recerca Històrica, Hospitalet de Llobregat,
TVE S.A. Catalunya, Fontana d'Or Girona, Escuela de Artes Aplicadas y Oficios
Artísticos de Almeria, Colegio Oficial de Arquitectos de Andalucía Oriental Almeria
- ALMEDITERRANIA 92
- 1991 **PETIT FORMAT**
Galeria Caramany Girona (col·lectiva)

- 1993 **E LA NAVE VA**
CCM Girona (col·lectiva)
- 1993 **LES INS**
Llibreria Universitària 22 Girona
- 1993 **RICARD MUR FOTÓGRAF DEL SURO**
Museu del Suro, Palafrugell it.
- 1994 **FÀBRICA DE GEL**
Sales Municipals d'Exposició, Girona
- 1994 **CARNET DE BALL**
Museu de l'Aigua de Salt
- 1994 **OBJECTIUS DE GIRONA**
Museu d'Art de Girona (col·lectiva)
- 1994 **DOLÇ**
Audiovisual Galeria Francesc Machado, Girona
- 1994 **EFÍMER EMPORDÀ**
Comissariat - Fundació La Caixa it.
- 1996 **EL DRET A LA MIRADA**
Comissariat Sales-Espais públics i privats Girona
- 1997 **CEGUESES**
Museu d'Art de Girona (col·lectiva)
- 1997 **PREMSA GRÀFICA**
Col·legi de Periodistes de Catalunya (col·lectiva)
- 1998 **HISTÒRIES DEL COR**
Museu d'Art de Girona (col·lectiva)
- 1998 **EL DRET A LA MIRADA**
Comissariat diverses sales i espais públics i privats de Girona
- ALLÒ QUE NO ES POT VEURE**
Hospital de Capellans, Girona
- 1998 **FORMES NÒMADES**
Artista del mes, Museu d'Art, Girona
- 1998 **E. MASFERRÉ FOTOGRAFIES DE FILIPINES**
Monestir St. Feliu de Guíxols it.
- 1999 **PREMSA GRÀFICA**
Col·legi de Periodistes de Catalunya (col·lectiva)
- 1999 **BIENNAL DE FOTOGRAFIA X. MISERACHS**
Palafrugell (col·lectiva)

- 2000 **LA LLETRA I L'AIGUA**
Museu de l'Aigua de Salt
- 2000 **TORRES MONSO 100**
Sales Municipals d'Exposició, Girona (col·lectiva)
- 2001 **ARQUITECTURES DE L'AIGUA**
Museu de l'Aigua de Salt
- 2001 **BIENNAL DE FOTOGRAFIA X. MISERACHS**
Palafrugell (col·lectiva)
- 2005 **READY TO READ**
Instituto Cervantes New York (col·lectiva)
- 2005 **ARQUITECTURES SIMBÒLIQUES**
Patronat Call de Girona, it.
- 2006 **LA COMA CROS, EL RELLEU**
Factoria Cultural Coma Cros Salt
- 2008 **MIRALLS AMB MEMÒRIA**
Casa de Cultura de la Diputació de Girona
Itinerant Comarques de Girona
- 2012 **TORRES MONSÓ, UNA ILLA HABITADA**
Casa de Cultura de la Diputació de Girona
- 2014 **DRONE**
Comissariat, Bòlit Rambla i Sant Nicolau
- 2015 **EL QUADERN DE FIL**
Factoria Cultural Coma Cros, Salt
- 2019 **VALENTÍ FARGNOLI, EL PAISATGE REVELAT**
Casa de Cultura de la Diputació de Girona
Itinerant Comarques de Girona
- 2021 **CAP A LES DEUS - UNA GRAMÀTICA FLUVIAL**
Bòlit _ La Rambla i Bòlit _ Pou Rodó (col·lectiva)

REFERÈNCIES A LA SEVA OBRA

Revista de Girona (2002)

“Josep Ma. Oliveras, em reconec en aquesta foto que dóna una visió ultrada de mi, però que correspon a la línia d'excés que em caracteritza i que em diferencia de la línia del seny.”

Josep Palau i Fabre

Poeta

Arqueologies de l'Aigua (2003)

"Aquest grau de consciència necessària és la que ens aporta un autor com Josep Maria Oliveras: creador sense lligams, indiferent als corrents dominants i fidel a si mateix i a una concepció serena de la fotografia documental que s'arrela en la seva pròpia maduresa històrica. L'obra de Josep Maria Oliveras té el valor de recordar-nos els valors genuïnament fotogràfics en la més valuosa tradició dels clàssics, tot posant en joc el dispositiu d'una visió meditativa que es projecta sobre el paisatge per consumir en cada imatge un intercanvi de matèria i esperit".

Joan Fontcuberta

Fotògraf

Aigua i màquines: arquitectura humana del record (2003)

"Les imatges i les olors imperceptibles durant desenes d'anys, ara que les recordo es tornen reals, permanents, i mentre miro les imatges copsades per en Josep Maria Oliveras de forma desafiant, traït pel meu subconscient torno a somiar despert, em converteixo en l'ésser que està revivint el passat, ara, però, transformat en present."

Eudald Carbonell

Professor de prehistòria – URV

La crónica- El País (2003)

"Oliveras es un fotógrafo minucioso, exacto. Le conocí en la redacción de El Punt y volví a tratarle cuando en el Dominical de El Periódico le publicamos unas imágenes increíbles de Trotsky en México (...) En los últimos meses ha recorrido acequias, lavaderos, norias, colonias textiles, pous de glaç, centrales eléctricas. Ingenios que hoy Oliveras ha fotografiado con minuciosidad, cubiertos de polvo, de telarañas o de líquenes. Son las arquitecturas del agua de un país que el fotógrafo ha visto con el óxido exacto".

Rafael Nadal

Escriptor i periodista

Torres Monsó. El dret a la mirada – Papers d'Art (2004)

"Amb la humilitat i bondat que li són pròpies Torres Monsó participa i col·labora amb el treball de reportatge fotogràfic que realitza Josep Maria Oliveras. Ens trobem en l'espai de treball: el taller, lloc íntim, espai on es desenvolupa la major part del treball artístic, ple de detalls que ajuden a entendre l'artista i la persona; seguim amb fotos de detall: de moments recuperats del seu treball artístic, d'imatges que penetren en el seu interior i tenen el contrapunt amb la nuesa del contenidor exterior: valenta i sincera, sense aura ni sublimació de la bellesa, porta a la realitat de confrontar-se amb un mateix, sense vanitat (...) És un projecte editorial treballat amb cura, que ens ajuda a entendre la persona i l'artista, des de molts punts de vista, de manera polièdrica, per reforçar la coherència del personatge."

Carme Ortiz

Crítica d'art

Les portes del call (2006)

"Les fotografies de Josep Maria Oliveras presents en aquest llibre són un exercici de prestidigitació: de llums, formes i ombres, de punts de fuga, de claredats detingudes en la frontera insubornable de la penombra, d'imatges deliberadament esborronades que, amb la mateixa força que una llum negra, propicien la màgia d'evocar el call jueu de Girona gràcies a no mostrar-lo amb nitidesa en cap moment. Suspesos en aquesta finesa, sabem que els nostres dits cecs evocuen cossos perdurables."

Lluís Muntada

Escriptor

El retrat intermitent d'un tal Paco (2012)

“D'això es tracta: el treball que Josep Maria Oliveras ha portat a terme els darrers dos anys té el seu punt de partida en Francesc Torres Monsó (Girona, 1922), un artista a qui ell coneix a la perfecció fins al punt de saber que es tracta d'una «illa habitada» que s'afirma en el seu caràcter escàpol i provisional. A les imatges d'Oliveras, l'escultor que hi apareix ens recorda a aquell tal Paco —com li diuen els amics i coneguts— sense arribar a ser-ho: el «punctum» del que parlàvem es desenfoca per cedir el protagonisme a una escenografia prenyada de continguts i referències que es despleguen en direcció contrària al replegament subjectiu que se sol associar al retrat tradicional. Ho explica a la perfecció en Lluís Muntada: el secret rau en «reiterar la figura de l'artista fins a la hipertròfia per, així, assolir l'efecte paradoxal de l'absència de l'artista (una cosa massa semblant a si mateixa, ja no seria ella mateixa)». Ni més ni menys: Oliveras en estat pur”.

Eudald Camps

Crític d'art

Paco Torres Monsó (2012)

“Finalment, a la Casa de Cultura podem admirar Torres Monsó, una illa habitada, una exposició amb fotografies de Josep M. Oliveras i amb un catàleg amb textos del mateix fotògraf, un text breu d'en Paco i textos de Lluís Muntada i Carme Ortiz. Aquesta exposició és una perla amb tota la força de les perles salvatges i sense cap de les limitacions homogeneïtzadores de les perles cultivades. La interacció creativa entre Oliveras i Torres Monsó és d'una intensitat i d'una nitidesa expressiva total. Des de la llibertat artística de cadascun, però des de la complicitat compartida, que neix com en el cas de Pep Admetlla d'una llarga amistat, sorgeix un nou producte artístic compartit. I sóc conscient que aquest darrer paràgraf és injust perquè tanca una aproximació breu a l'homenatge a en Paco Torres Monsó, però no fa un reconeixement com es mereixeria d'una exposició que comparteix un doble subjecte creatiu d'alt voltatge: Oliveras i Torres Monsó.”

Joaquim Nadal i Farreras

Historiador

Exposició Mise en scène (2013-2014)

“La fotografia que Josep M. Oliveras ha realitzat per al cartell del festival Temporada Alta d'enguany obre l'exposició "Mise en scène" per remetre'ns a la màscara teatral. Una imatge que reinterpreta i actualitza mitjançant el llenguatge visual contemporani el paradigma de la icona que simbolitza el teatre i allò que és essencial en ell, la representació. Una màscara frontal que ens trasllada, d'allò més contemporani als orígens del teatre i a la màscara d'Agamèmnon.”

Carme Sais Gruart

Directora. Bòlit, Centre d'Art Contemporani

La Fàbrica de Gel (2014)

“Ni més ni menys: gran part dels treballs d'Oliveras ens recorden que la llum -i la visibilitat- només assenyalen un determinat nivell de lectura en la fotografia; les ombres -juntament amb tots els filtres, superposicions i vels imaginables- formen part de la seva naturalesa més abissal, a saber, aquella que ens permet detectar genealogies allà on les mirades superficials només hi detecten exemples singulars.”

Eudald Camps

Crític d'art

El quadern de fil (2015)

"En el llibre El quadern de fil, Josep Maria Oliveras hi posa la imatge, les seves obres i Eva Vázquez posa veu, rostre i títol al fil conductor, al fil de la memòria de l'exposició. Els dos autors s'han submergit en un món que coneixen molt bé perquè l'han viscut. I si els historiadors, ja fa molts anys quan va començar la demolició i la devastació dels paisatges de la primera revolució industrial, van entronitzar l'arqueologia industrial, ara, Oliveras i Vázquez ens introdueixen en una arqueologia més subtil: la de les emocions i de la sensibilitat."

Joaquim Nadal i Farreras

Historiador

Sals i Salts (2019)

"Intuïció i profunditat són les dues armes que fa servir Oliveras. En el pròleg esplèndid que firma ell mateix fa referència a l'emulsió de sals de plata, sensible a la llum, que és a l'origen de la fotografia entesa com un art i com una reconstrucció del record. Sals i Salts. Constata i s'envola. Certifica el Salt d'avui i l'enfronta a un Salt passat, amb la consciència que la seva crònica d'imatges, sensacions, llums i ombres, serà, d'aquí a uns anys, un tresor de referències per entendre el Salt del 2045. Aquest llibre és alhora pausa i vertigen. La "memòria dels papers salats" i l'evidència de les variacions que vivim a una velocitat sideral. No hi ha gaires ciutats o pobles que tinguin el privilegi de ser mirats amb uns ulls tan incisius, tan emotius, tan nobles".

Josep M. Fonalleras

Escriptor

L'Oli, fotògraf de capçalera (2021)

"Sempre m'ha admirat que, en tots els anys que fa que el conec, amb prou feines l'hagi vist una vegada o dues amb la càmera a coll. És com si fes les fotografies d'amagat, mentre els altres dormíem o miràvem cap a una altra banda, i després ens les mostrés com un món possible, però no del tot, imatges com les de Salt. Natura vs. Paisatge, on reconeixes aquest carrer o aquests arbres o aquella mata de cards tal com són, però amb alguna cosa més a dins, com un espurneig de fantasia, una tremolor de temps passats, una olor d'herba molla i carbonissa que creïem perduda. Cada vegada que miro fotografies de l'Oli, aprenc alguna cosa. Sobre l'aigua, sobre el treball, sobre els fantasmes, sobre l'estranyíssim amor que professem pels objectes que, com nosaltres, s'esquerden i es moren."

Eva Vázquez

Periodista i crítica d'art

GALERIA D'IMATGES

Caps

La Farga de Banyoles

Font de la Pujada de Sant Feliu

Maria Antònia Canals

Montserrat Roig

Record

Francesc Torres Monsó